

Doc. GA45/CC44/REP/15/tr

**KÜLTÜR, EĞİTİM VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU
KIRK DÖRDÜNCÜ TOPLANTISI**

RAPORU*

Konu

***"Sporun KEİ Bölgesindeki Kalkınma, İstihdam ve Sosyal Uyumun
Teşvikindeki Rolü"***

Raportör: Sn. Zoltan PEK, Komisyon Üyesi – Sırbistan.

* Metin; Kültür, Eğitim ve Sosyal İşler Komisyonu tarafından 1 Nisan 2015 tarihinde Ordu'da ele alınmış, kabul edilmiş ve 10 Haziran 2015 tarihinde Kişinev'de tertiplenen Kırk Beşinci Genel Kurul tarafından onaylanmıştır.

I. GİRİŞ

1. Günümüzde sporun sosyal uyumun teşvikinde, büyümenin canlandırılmasında ve istihdam meselelerinin iyileştirilmesinde önemli bir yeri olduğu aşikardır. Spor faaliyeti; toplumsal bütünleşmeyi ve ekonomik gelişmeyi farklı coğrafi, kültürel ve politik bağlamlarda teşvik edici kilit bir rol üstlenir. Spor; sosyal bağları, ağları güçlendirmek ve barış, kardeşlik, dayanışma, şiddete başvurmama, hoşgörü ve adalet ideallerini teşvik etmek için de etkili bir araçtır.

2. KEİ Parlamenter Asamblesi, KEİ bölgesindeki sporda işbirliği hususunu daha 1997 senesinde tartışmaya başlamıştır. "Karadeniz Bölgesi Genç İşbirliği" ile ilgili 24/1997 sayılı Tavsiye Kararı, KEİPA üye ülkelerinin parlamentolarına ve hükümetlerine özellikle gelecekteki Karadeniz Spor Oyunları çerçevesinde spor alanında işbirliğini teşvik etmelerini önermektedir.

3. KEİ üye ülkelerinin devlet ve ülke başkanları, İstanbul'da Haziran 2012 tarihinde onaylanan *Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütünün Yirminci Yıldönümü Zirve Deklarasyonu*'nda gençliğin eğitime yapılan yatırımın toplumlarımızın gelecekteki zenginliği için temel unsur olduğunun altını çizdiler ve "kültür, turizm ve Gençlik politikasındaki işbirliğinin halklarımızın birbirini daha iyi anlamasını sağlayacağına" inanarak üye ülkelerin "KEİ üye devletleri arasında daha ileri uzlaşmaya ve kültürel paylaşımına zemin hazırlamasına imkan verecek uluslararası kültürel ve spor etkinlikleri ve fuarları düzenleme" girişimlerine desteklerini ifade ettiler.

4. Gençlik ve spor, KEİ gündemine önceliklerinin parçası olarak ilk defa Haziran 2014 tarihinde Bulgaristan Dönem Başkanlığında alınmıştır. Şu an Başkanlığı yürütmekte olan Moldova, bu konuyu KEİ içerisinde işbirliği için bir öncelik olarak korumuştur.

5. Kültür, Eğitim ve Sosyal İşler Komisyonu, gençlik ve spor konusunda süregelen müzakereyi desteklemek ve KEİ ile KEİPA gündemlerini uyumlaştırmaya katkı sağlamak amacıyla 44. Toplantısında ana konu başlıklarından biri olarak "Sporun KEİ Bölgesindeki Kalkınma, İstihdamın ve Sosyal Uyumun Teşvikindeki Rolü" konusunu ele almaya karar vermiştir. Bulgaristan, Gürcistan, Moldova, Romanya ve Türkiye ulusal delegasyonları Rapora katkılar sağlamıştır. BM birimlerinin, AB'nin ve Avrupa Konseyi gibi diğer ilgili uluslararası örgütlerin resmi internet sitelerinden de referans materyaller temin edilmiştir.

II. SPOR VE SPORUN BÜYÜME, İSTİHDAM VE SOSYAL UYUMLA İLİŞKİSİ

6. Spor ister rekabete dayansın ister fiziksel aktivite veya oyun şeklinde olsun tarihi olarak tüm toplumlarda önemli bir rol oynamıştır. Spor, en başta BM sistemi olmak üzere sivil toplum kuruluşlarında, hükümetlerde, kalkınma ajanslarında, spor federasyonlarında, silahlı kuvvetlerde ve medyada her geçen gün daha çok kabul ediliyor ve insani, gelişim ve barışçıl çözüme yönelik çabalarda az maliyetli ve yüksek etkili bir araç olarak kullanılıyor.

7. Spor artık hiçbir ülkede bir konfor olarak görülemez, özellikle gelişen ülkelerde daha çok günümüze ve geleceğe yapılan önemli bir yatırımdır.

8. Spor tanımı, gelişim bağlamında çoğunlukla sporun olumlu değerlerinin altını çizerek her yaştan ve beceriden insanlar için geniş ve kapsamlı aktiviteleri içerir. BM Kuruluşlar Arası Gelişim ve Barış için Spor Çalışma Kurumu sporu, gelişim amaçlı olarak "fiziksel ve zihinsel sağlığa ve sosyal etkileşime katkıda bulunan oyun, eğlence, planlanmış veya rekabete yönelik sporlar ve yerel spor ve oyunlar gibi her türlü fiziksel aktiviteler" olarak tanımlamıştır.

9. Spora erişim ve katılım hakkı öteden beri birçok uluslararası anlaşmada tanınmıştır. UNESCO 1978 senesinde sporu ve beden eğitimi "herkes için temel hak olarak" tanımlamıştır.

10. Spor birçok insanın hayatında önemli bir yere sahiptir ve sosyal katılım için güçlü bir potansiyeli olduğundan etkili bir toplumsal rol üstlenir, spora veya fiziksel aktiviteye katılım farklı yollarla topluma katılım anlamına gelmektedir. Spora katılım "herkes için spor", spora eşit erişim, sporda eşit imkanlar ve çeşitli talep odaklı spor olanakları ve spor tesislerinin birleşimini içerir ve spor yoluyla sosyal katılım; topluma katılımı, topluluk gelişimi ve güçlü sosyal uyumu içerir.

11. Spor, formal ve formal olmayan eğitimdeki yeriyle insan sermayesini geliştirir. Genç insanlar spor aktivitelerinde yer alarak belirli kişisel ve profesyonel becerileri ve yetkinlikleri edinirler. Bunlar, yeni öğrenme becerilerinin edinilmesi, sosyal ve kamusal alandaki yetkinlikler, liderlik becerileri, ekip içerisinde çalışma becerileri, disiplin, yaratıcılık ve girişimciliği içerir. Spor ayrıca pazarlama, işletme, kamu düzeni ve güvenliği alanlarındaki profesyonel bilginin ve becerilerin kaynağıdır.

12. Spor, ekonomik ve sosyal uyuma ve daha iyi bütünleşmiş toplumların kurulmasına önemli ölçüde katkı sağlar. Spor herkes için erişilebilir olmalıdır. Bu nedenle daha az temsil edilen grupların özel ihtiyaçları ve durumu gözetilmeli, sporun erkek ve kız çocuklarının, engellilerin ve sosyal ve ekonomik olarak dezavantajlı insanların hayatındaki özel yerine dikkat edilmelidir.

13. Sivil toplumun temel taşlarından biri olan spor, Avrupa'da okul ve iş dışında yapılan, formal olmayan en yaygın aktivite biçimi olması yönüyle, en erişilebilir ve temel değerlerin günlük hayata yansıtılması için en kolay anlaşılır kanallardan biridir. Spor vasıtasıyla kurulan sosyal ilişkiler iş bulmak, güç kazanmak veya artan hayat kalitesi gibi çeşitli eylemlere sebep olur. Sosyal olarak dezavantajlı gruplarda ise spor kendine güvenin artmasına ve sosyal olarak güçlenmeye yol açar.

14. Sporun akıllı, sürdürülebilir, katılımcı büyümeye ve sosyal katılımcılıktaki, eğitim ve gelişimdeki, kamu sağlığındaki olumlu etkileri sayesinde yeni işler için güçlü katkı potansiyeli bulunmaktadır. Spor, nüfusun sağlık ve üretkenliğini arttırarak ve yaşlılıkta daha yüksek kaliteli bir hayat sağlayarak sosyal güvenlik ve sağlık harcamalarındaki artışı kısıtlamaya yardımcı olur. Sporda gönüllü aktivite özellikle gençler arasında iş bulabilmeye, sosyal ve sivil katılımcılığa katkı sağlayabilir.

15. Spor eylemi sosyal katılımcılık gibi kamu yararına olan meselelere önemli katkı sağlayabilir. Bu bağlamda profesyonel atletler, amatör sporcular ve spor kulüpleri toplum için örnek oluştururlar ve sporla ilgilenen diğer toplum organizasyonları ve sivil toplum organizasyonları da spor vasıtasıyla sosyal katılıma katkı sağlarlar.

16. Yukarıda belirtilen olumlu etkilere rağmen sporun kendiliğinden sosyal sermaye, sosyal katılım, sosyal entegrasyon ve sosyal uyuma yol açmadığının da altı çizilmelidir. Tarih bize sporun özellikle cinsiyet, sosyal sınıf, ırk/etnik köken, milliyetçilik veya fiziksel beceriyle ilgili farklılıkların ve hatta sosyal dışlanmanın oluştuğu ve güçlendirildiği bir alan olabildiğini göstermiştir. Bu gerçek, ilgili politikalar ve programlar geliştirilirken, uygulanırken ve değerlendirilirken dikkate alınmalıdır.

III. ULUSLAR ARASI ÇERÇEVE VE DENEYİM

Birleşmiş Milletler

17. Birleşmiş Milletler sistemi sporun insanları bir araya getiren benzersiz gücünden yararlanarak sporu,

Bağış toplama, destek, harekete geçirme ve bilinçlendirme çalışmaları için: özellikle ünlü sporcuları "Elçi" veya "Sözcü" olarak görevlendirerek ve spor etkinliklerinin potansiyelini daha fazla yere ve kişiye ulaştırmak için bir araç gibi görerek kullanılmaktadır. Sporun harekete geçirici gücü, çoğunlukla HIV/AIDS, çocuk hakları, çevre, eğitim gibi konularda çarpıcı mesajları iletmek için bir fırsat olarak kullanılmaktadır.

Gelişimin ve barışın teşviği: spor yerel bir projede ister kısa vadeli acil insani yardım faaliyetlerinde, isterse uzun vadeli işbirliği projelerinde yerel, bölgesel ve küresel düzeyde entegre bir araç olarak kullanılsın çok çeşitli durumlarda kullanılır.

18. UNESCO, Birleşmiş Milletler'in Beden Eğitimi ve Spor alanındaki önder birimidir. Bu birim, beden eğitiminin ve sporun evrilen zorluklarıyla ilgili müzakere etmeleri için hükümetlere, STK'lara ve uzmanlara destek ve rehberlik hizmeti sunmaktadır. Kuruluş aynı zamanda müzakere etmek veya beden eğitimi konusunda eğitim sistemini güçlendirmek isteyen üye ülkelere destek ve danışmanlık vermektedir. Birim, bununla birlikte spor alanında gelişim programlarının tasarım ve uygulama uzmanlığını sunar ve kültür ve sosyal gelişim gibi ilgili alanlarda rehberlik, danışmanlık hizmeti ve ölçme&değerlendirme sağlar. UNESCO'nun Spor Programı aşağıdaki alanlara odaklanır: Barış ve Gelişim için Spor, Kaliteli Beden Eğitimi, Geleneksel Spor ve Oyunlar, Kadın ve Spor, Anti Doping.

19. Birçok BM sözleşmesi spora ve oyunlara erişim ve katılım hakkını tanımıştır:

- Beden eğitimi ve spor hakkı herkes için temel haktır:
UNESCO'nun Uluslararası Beden Eğitimi ve Spor Sözleşmesi (1978)

- Ulaşılabilir en yüksek fiziksel ve ruh sağlığı standardı:
Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi(1966)

- Çocukların oyun ve dinlenme faaliyetlerine katılım hakkı:
Çocuk Hakları Sözleşmesi (1989)

- Dinlenme faaliyetleri ve kadınların spora katılım hakkı
Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (1979)

• Engelli vatandaşların başkalarıyla eşit temellerde spora katılım hakkı:
Engelli Hakları Sözleşmesi (2008)

• Irkçılık, ırk ayrımcılığı, yabancı düşmanlığı ve ilgili hoşgörüsüzlükle mücadele:
Sporda Ayrımcılığa Karşı Uluslararası Sözleşme (1985)

• Dopingsiz Spor:
Sporda Dopinge Karşı Uluslararası Sözleşme (2005)

Avrupa Konseyi

20. Avrupa'daki spor faaliyetleri yüz ve yüzden fazla Avrupa Konseyi metninin (tavsiyeler, deklarasyonlar, önergeler ve sözleşmeler) kabulüyle desteklenir ve yönlendirilir . Ülkeler sadece sporun gelişimiyle değil ayrımcılığın önlenmesi, sağlığın teşviği ve entegrasyon gibi sporun diğer alanlardaki resmi uygulamaya potansiyel etkisiyle de ilgilenirler.

21. Avrupa Konseyi, sporda kalite güvencesiyle ilgili uzmanlık alanlarında sadece Avrupa'da değil tüm dünyada kabul edilen anlaşmalar sayesinde yıllar boyunca kayda değer yetkinlik oluşturmuştur.

22. Avrupa Konseyi' nin aşağıdaki stratejik dokümanları, Avrupa'daki kamu kuruluşlarının sağlıklı spor taahhüdüleri için uluslararası bir çerçeve oluşturmuştur.

Seyirci Şiddeti Üzerine Avrupa Sözleşmesi (1985)

Anti Doping Sözleşmesi (1989)

Avrupa Spor Sözleşmesi (1992)

Spor Etiği Kanunnamesi (1992)

23. Genişletilmiş Kısmi Spor Anlaşması (EPAS) Avrupa Konseyi içerisinde 2007 senesinde kurulan ve Avrupa Konseyi üye ülkelerine, spor STK'larına ve Avrupa Konseyine üye olmayan ülkelere açık bir organdır. Aşağıdaki KEİ üye ülkeleri dahil olmak üzere şu anda otuz altı EPAS üye ülkesi vardır: Arnavutluk, Ermenistan, Azerbaycan, Bulgaristan, Gürcistan, Yunanistan, Rusya ve Sırbistan.

24. EPAS' ın amacı olumlu değerleri öne çıkarırken modern toplumda sporun gelişimini desteklemektir. Politikalar ve standartlar geliştirirken onları denetler, kabiliyet gelişimi ve iyi uygulamaların paylaşılmasıyla ilgili yardımcı olur. Sırayla farklı gruplar (etnik azınlıklar, engelliler, kadınlar ve çocuklar vb.) desteklenerek çeşitliliğin spor yoluyla teşvik edilmesi için bilinci artırma ve işbirliği faaliyetleri uygulanır.

25. EPAS programının faaliyetleri 2014 senesinde ulusal makamları ve onların spordan sorumlu iş kollarını, hukuki yaptırımları ve bahis ile ilgili düzenlemeleri içeren Spor Karşılaşmalarında Hileyle Mücadele Sözleşmesinin nihai hale getirilmesini içermektedir.

26. Aşağıdaki KEİ üye ülkeleri dahil olmak üzere şu anda otuz altı EPAS üye ülkesi vardır: Arnavutluk, Ermenistan, Azerbaycan, Bulgaristan, Gürcistan, Yunanistan, Rusya ve Sırbistan.

Avrupa Birliği

27. Sporun Avrupa'nın ekonomisi ve toplumu üzerinde kayda değer ve büyüyen bir etkisi vardır. Spor, yoğun emek gerektiren bir iş alanı olduğu için, tahmini büyüme ek istihdama yol açarak Avrupa'nın 2020 strateji hedeflerine katkı sağlayacaktır.

Erasmus+

28. Erasmus+ 2014-2020 yılları arasındaki dönem için AB'nin eğitim, gelişim, gençlik ve spor alanlarındaki programıdır. Eğitim, gelişim, gençlik ve spor, Avrupa'nın gelecek on sene sonuna kadarki dönemde karşılaşacağı kilit zorlukların, sosyo ekonomik değişimlerin çözülmesi ve Avrupa'nın 2020 stratejisinin büyüme, işler, sosyal eşitlik ve katılımçılıkla ilgili desteklenmesi yönünden önemli katkı sağlayabilir.

29. Erasmus + eğitim, gelişim, gençlik ve spor alanında geniş yelpazedeki işler ve faaliyetler için hibeler sağlar. Program öğrencilere, stajyerlere, çalışanlara ve gönüllülere kendi beceri ve istihdam edilebilirliklerini arttırmaları için yurt dışında bir dönem geçirme fırsatları verir. Kuruluşların ülkeler arası işbirliğiyle çalışmalarını ve eğitim, gelişim ve gençlik alanında yenilikçi projelerini destekler. Yeni Spor eylemi yerel projelere ve şike, doping, şiddet ve ırkçılık gibi sınır ötesi zorluklarla mücadelede destek olacaktır.

30. Erasmus+ aynı zamanda spordan sorumlu organların arasındaki işbirliğini teşvik ederek sporda Avrupa boyutunu geliştirecek faaliyetleri destekler. Program aynı zamanda Avrupa ağlarının yaratılmasını ve geliştirilmesini, paydaşlar arasındaki işbirliğini arttıracak fırsatları sunmayı, spor ve fiziksel aktivite alanındaki bilginin ve teknik bilginin dolaşımını teşvik eder. Bu güçlendirilmiş işbirliğinin, fiziksel hareketsizlikten kaynaklanan sosyal ve ekonomik giderlerin azalmasına yardımcı olarak Avrupa'nın insan sermayesinin potansiyelinin gelişimine oldukça olumlu etkileri olacaktır.

31. KEİ üyesi ülkelerin tümü Erasmus+'da yer alabilir; Program ülkeleri olarak Bulgaristan, Romanya, Yunanistan, Türkiye ve Ortak Ülkeler olarak Arnavutluk, Ermenistan, Azerbeycan, Gürcistan, Moldova, Rusya, Sırbistan, Türkiye ve Ukrayna.

Spor için AB İş Planı

32. Konsey ve üye ülkelerin hükümet temsilcileri, üye ülkeler ve komisyon arasındaki işbirliğini güçlendirmek için Spor için AB İş Planı (2014-2017) önergesini kabul etmişlerdir.

33. Önerge, AB'nin spor eylemiyle ve özellikle yapısal diyalogla Avrupa Konseyi ve Dünya Anti Doping Ajansı (World Anti-Doping Agency WADA) gibi ilgili yetkin kuruluşlarla ulusal, Avrupa ve uluslararası düzeyde yakından çalışması gerektiğini vurgulamaktadır.

34. Sektörün akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeye ve yeni işlere olan güçlü katkı potansiyeli ve sosyal katılımçılık, eğitim, gelişim, kamu sağlığı ve faal yaşlanmaya olumlu etkisi dikkate alındığında, Önerge, sporun Avrupa 2020 genel stratejisinin hedeflerine yaptığı önemli katkıyı da tanımaktadır. Plan aşağıdaki öncelik alanlarını belirler:

- anti doping, şike, azınlıkların korunması, iyi yönetim ve cinsiyet eşitliği dahil olmak üzere sporun bütünlüğü,
- Özellikle sporun sürdürülebilir finansmanı, ana spor etkinlikleri, spor ve yenilikçiliğin ekonomik faydalarına yönelik sporun ekonomik boyutu;

- spor ve toplum, HEPA gibi sağlığı iyileştiren fiziksel aktiviteler, sporda gönüllülük ve istihdam, sporda eğitim ve gelişim.

IV. KEİ ÜYE ÜLKELERİNDE SPORUN TEŞVİKİ

35. KEİ bölgesinde sporda katılımcılıkla ilgili detaylı bir çalışma olmamasına rağmen farklı üye ülkelerden araştırmalar gösteriyor ki genç nüfusun çoğunluğu herhangi bir spor faaliyetinde bulunmuyor. Sağlıklı bir yaşam tarzının teşviği bölgedeki ulusal gençlik politikalarının önceliklerden biri olsa da hala bu alanda yapılacak çok şey bulunmaktadır. Birçok farklı STK, gençlere sağlıklı yaşamla ilgili farklı programlar sağlamaktadır fakat bu programların hala çoğunun sadece bilgilendirici içeriği bulunmakta ve (özellikle kırsal alanlarda) tesis azlığından gençler arasında arzu edilen kültürel değişikliği gerçekleştirmede başarılı olamamaktadır. Fiziksel aktivitelerde yer almak oldukça masraflı olduğundan birçok genç bunu karşılayamamaktadır. Şehirde ve kırsal alanlardaki birçok genç boş zamanlarının çoğunu sosyalleşerek, televizyon izleyerek ve interneti kullanarak geçirmektedir. Karşılaştırıldığında oldukça kısıtlı sayıda genç zamanını spor yaparak, okuyarak, ek kurs alarak ve eğitimle geçirmektedir.

36. KEİ üye ülkeleri bu raporun ilk bölümünde değinilen küresel ve uluslararası standartlar çerçevesinde spor politikalarını hazırlamaktadır. **Azerbeycan, Bulgaristan, Gürcistan, Moldova ve Sırbistan** gibi bazı ülkeler özel spor politikaları geliştirmişlerdir.

37. **Azerbeycan'da** "Beden Eğitimi ve Spor" Kanunu, spordaki hukuki çerçeveyi oluşturmaktadır ve ilgili Hükümet Politikasını işaret etmektedir. Bu Kanun, ayrıca, ülkenin sporun gelişimi alanındaki açıkça belirtilmiş hak ve yükümlülüklerini içermektedir. Yerel hükümetlerin görev ve hakları spor ve beden eğitimiyle ilgili taslak kanunda ilk defa belirlenmiştir. Vatandaşların günlük hayatında sporun artması ve ilerlemesi için "Milli Strateji" ve "Devlet Programı" gibi ilgili programlar müzakere edilmiştir.

38. Hükümet, Azerbeycan'da sporun gelişimi için yerel turnuvalara ek olarak birçok uluslararası turnuva düzenlemektedir. Azerbeycan'da 2014 senesi boyunca çeşitli disiplinlerde sayıca 55'ten fazla uluslararası turnuva, Avrupa ve Dünya şampiyonası gerçekleşmiştir. Avrupa Oyunları, Avrupa tarihinde ilk defa 2015 senesinde Bakü'de gerçekleşecektir. Bu bağlamda geçtiğimiz yıllarda ülke çapında 41 Olimpik kompleks dahil olmak üzere birçok spor tesisi inşa edilmiş ve hala da yapılmaya devam etmektedir. Azerbeycanlı uzmanlar, bu tesisler yapılırken ve sonraki bakım süreçleri boyunca KEİ bölgesindeki uzmanlar da dahil çeşitli ülkelerin uzmanlarından yardım almışlardır.

39. **Bulgaristan'da** Beden Eğitimi ve Spor Gelişimi üzerine Milli Strateji ve Milli Gençlik Stratejisi spor vasıtasıyla iş gücü faaliyetleri için gereken becerilerin gelişimi amacıyla faaliyetleri teşvik etmeyi, gönüllü kuruluş ve spor kulüpleri ile spor faaliyetleri ve etkinliklerini profesyonel seviyelerde desteklemeyi amaçlamaktadır. Yukarıda bahsedilen politikalar dışında Bulgaristan'ın stratejik dokümanları aşağıdaki hususları amaçlayan politikaları içermektedir:

- Spor sektöründe istihdam edilenlerin özel nitelikleri ve eğitilmesi için yeterli fırsatların yaratılması amacıyla eğitim sektörünün istihdam sektörüyle bağlantısını sağlayan mekanizma sunmak (Hayat Boyu Öğrenim için Strateji)

- Spor alanları ve tesislerindeki mimari engelleri kaldırarak engelli bireylerin, çocukların ve diğer dezavantajlı zümrelerin sosyal katılımını sağlayacak tedbirlerin alınması, binaların onarım ve dönüşüm çalışmalarıyla kültürel kuruluşlara erişimin temin edilmesi ve dezavantajlı zümrelerin temsilcilerinin spor ve kültürel etkinliklerine katılımının teşviği için tedbirlerin geliştirilmesi (Yoksulluğun Azaltılması ve Sosyal Katılımın Teşviği için Milli Strateji)
- İnşaat, yeniden yapılanma, yenileme ve/veya spor altyapısının donatılması alanlarında spor sektöründe yeni işler yaratma potansiyelinin geliştirilmesi (İstihdam Stratejisi 2013-2020)
- Sporun sosyal katılımı ve gençlik istihdamını teşvik edici yapısı ışığında "Büyümekte olan Bölgeler", "İnsan Kaynakları", "Yetenek Gelişimi için Bilim ve Eğitim" Operasyon Programlarının yapısal fonlarından ve doğrudan Avrupa Sosyal Fonu ve Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonundan spora fon oluşturacak mekanizmaları oluşturmak.

40. **Gürcistan**, 2013 senesinde aşağıdaki ana konuları kapsayan Milli Spor Politikasını kabul etmiştir.

- spor altyapısı;
- tıp dahil olmak üzere beden eğitimi ve bilim;
- Avrupa yasasıyla uyumlu olması amacıyla yasa veritabanının geliştirilmesi.

41. Gürcistan Spor ve Gençlik Bakanlığı, Milli Politika Belgesinden yola çıkarak belirli spor tesislerinin inşaat, bütçe ve yer şartlarının tanımlandığı "Spor Altyapısının 2015-2020 yılları için Gelişiminin İş Planı" üzerinde çalışmıştır. Ülkenin ekonomik gelişimini güçlendirmek adına spor için devlet desteği 2013 itibarıyla güçlendirilmiştir. Spor tesislerinin inşaatı dolayısıyla şu anda 5000'den fazla birey istihdam edilmiş durumdadır.

42. **Moldova**, 2015-2020 yıllarını kapsayan Kültür Fizik ve Spor Gelişimi Stratejisini aşağıdaki ana amaçlar çerçevesinde geliştirmiştir: toplum içinde sağlıklı bir hayat tarzını teşvik etmek, düzenli fiziksel egzersiz uygulamasına motivasyonel etkenleri aşımak, Moldova sporlarında rekabeti arttırmak; spor, eğitim ve gelişim vasıtasıyla sosyal katılımı teşvik eden tedbirlerle istihdam kapasitesini ve dolaşımı artırarak sporun genel hedeflerin başarılmasına katkıda bulunan potansiyelini kullanmak.

43. Moldova, spor politikasını Avrupa Birliği'yle Ortaklık Anlaşması (Eylül 2014'te imzalandı ve tasdik edildi) çerçevesinde geliştirmiştir. Hükümet, Moldova Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği arasındaki Ortaklık Anlaşmasını yürürlüğe koyan 2014-2016 yıllarını kapsayan Milli Eylem Planını onaylamıştır. Bu plan, yeni yüksek kalitede gelişim düzeyine geçişi amaçlayan spor sektörüne de değinmektedir. Ortaklık Anlaşmasının 23.Bölüm 126.Maddesi uyarınca "Taraflar sağlıklı bir hayat tarzının teşvik edilmesi için Avrupa Birliği ve Moldova Cumhuriyeti toplumları arasında bilgi ve iyi uygulamaları, sporun sosyal ve eğitimle ilgili değerlerini ve sporda iyi yönetim uygulamalarını paylaşacaklardır".

44. **Sırbistan'ın** 2009-2013 yıllarını kapsayan Milli Stratejisi, (Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sırbistan 2008), spor vasıtasıyla ülkenin kendisini uluslararası alanda temsil ettiği, kültürel mirasını teyit ettiği ve ulusal uyumu güçlendirdiği önermesine dayanmaktadır. Akabinde

beden eğitiminin önemi vurgulanmakta ve spor altyapısının bariz yetersizliğinden bahsedilmektedir. Bu önermeye dayanarak öncelikli aksiyonlar planlanmış ve finansal destek uygun olarak dağıtılmıştır. Sosyal uyum ve etnik diyalog ideallerine ters düşebilecek ulusal itibara açıkça vurgu yapılmış: spor dar anlamda değerlendirildiğinde, projeler sporu bir ulusu uluslararası temsil amaçlı değil de sadece demokratik gelişme veya kültürel ve etnik çoğulculuk için araç olarak gördüğünde spor bütçesinden sistematik olarak desteklenmediği belirtilmiştir.

45. Diğer üye ülkelerde, spor politikaları Milli Gençlik Politikalarının parçasıdır. **Romanya** ve **Ukrayna** bu duruma örnek ülkelerdir.

46. **Romanya'da** gençlik hukukunun yasal çerçevesi 2006 Gençlik Yasası tarafından oluşturulmuştur. Romanya Hükümeti egzersiz yapan ve toplu karşılaşmalarda spor yapan gençlerin sayısını arttırmak, kaliteli hayat tarzında bilinci arttırmak, obeziteyle mücadele, tesislere erişimin temin edilmesi gibi spor alanında belirli tedbir ve hedefleri öngören Gençlik Politikasında Milli Strateji'yi onaylamıştır. Romanya, sporun gençlere birçok avantaj sunduğunun, çok kültürlü çerçevede eğitimi teşvik eden benzersiz bir araç olduğunun, dezavantajlı zümreleri desteklediğinin, her türlü ayrımcılık ve ırkçılığa karşı mücadelede sosyal dışlanmayı önlediğinin bilincindedir. Romanya Hükümeti son zamanlarda ders programında fiziksel aktivite için öngörülen zamanın artırılması için somut adımlar atmıştır. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Eğitim Bakanlığı bu doğrultuda hazırlık okullarında beş saat ve ilkokulda diğer beş saat spor derslerine başlamıştır. Son zamanlarda, imkanları az olan ve bakım evlerinde kalan çocuklar için "Sporla bir Şans" Programı oluşturulmuştur. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın uyguladığı bir diğer yol da tüm çocuklara ve gençlere spor hakkının verilmesini destekleyen "Pierre de Coubertin" Pprogramının hayata geçirilmesiydi.

47. **Ukrayna'da** 2020 yılına kadarki Devlet Gençlik Politikası Gelişim Stratejisi, gençlerin sosyal formasyonu ve gelişimi için organizasyonel, sosyo ekonomik, politik ve hukuki şartların daha da geliştirilmesini teşvik eden amaç ve görevleri tanımlar. Gençler arasında aşağıda belirtilen başlıklarda sağlıklı yaşam tarzının oluşturulması devletin gençlik politikasının önceliğindedir; fizik kültür ve sporun geliştirilmesi; sadece Ukrayna'ya özgü, bölgesel üstü ve bölgesel spor karşılaşmaları ve turnuvaları düzenlenmesi, gençlerin fizik kültür ve spor aktivitelerine katılımına yönelik programların uygulanması.

48. **Türkiye**, Karadeniz kıyı bölgelerine yoğunlaşarak "gençlik ve spor" temalarıyla projeler, eğitim ve kampanyalar geliştirmektedir. İlgili girişimler aşağıdaki uygulamaların oluşturulmasını içermektedir:

- çocukların resmi eğitimlerini engellemeden yüksek sporcu becerilerini geliştirebilecekleri sporcu eğitim merkezleri; Son beş eğitim yılı boyunca 1474 öğrenci sporcu eğitim görmüş, 321 sporcu öğrenci halen merkezlere katılıma devam etmektedir;
- 5-18 yaş grubundaki çocuklar ve her yaş grubundan engelli vatandaşlar arasında sporu popüler hale getiren, onları yönlendiren ve toplumda spor kültürü oluşmasına katkı sağlayan Kırsal Bölgelerde Spor Merkezleri ve Engelliler için olan Spor Merkezleri; Karadeniz Bölgesinde geçtiğimiz beş senede 301,052 vatandaş Kırsal Spor Merkezlerinden hizmet almış, 1003 vatandaş ise 2014 senesinde Engelliler için Spor Merkezlerine katılmıştır.

- Federasyonların ve Spor Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde Karadeniz bölgesinde seçkin sporcular yetiştirme maksadıyla farklı dallarda koçluk derslerine başlanmıştır. Geçtiğimiz beş sene boyunca 1487 katılımcı koçluk konusunda eğitilmiştir.

Temel Spor Etkinliklerinin Düzenlenmesi

49. KEİ üye ülkeleri temel spor etkinliklerinin yerel, bölgesel ve ulusal ekonomiye önemli katkılarda bulunabileceğinin bilincindedir. Üye ülkeler, bu yönde ev sahibi ülkenin ekonomik büyümesine katkı sağlayacak buna bağlı olarak özellikle gençler arasında istihdama etki edecek dünya ve Avrupa şampiyona organizasyonlarına, büyük uluslararası spor turnuvalarına fırsat ve finansal destek sağlamak yoluna gitmiştir. Bölgede ileride gerçekleştirilecek spor etkinliklerinden bazıları şunlardır:

Bakü 2015 Avrupa Oyunları

50. Avrupa Oyunları, Avrupa'nın her yerinden gelen sporcuların katılımıyla planlanan birden fazla sporda gerçekleşen bir etkinliktir. Avrupa Olimpik Komitelerinin Roma'daki 41. Genel Kurulu'nda 8 Aralık 2012 tarihinde ilkinin yapılacağı duyurulan oyunlar, Avrupa Olimpik Komiteleri tarafından planlanır ve yönetilir. Avrupa Oyunlarının ilki Azerbaycan'ın Bakü şehrinde 2015 senesi Haziran ayında gerçekleşecek, sonrasında her dört senede bir olacaktır. Oyunlar 12-28 Haziran 2015 tarihlerinde, 20 spor dalında 50 Ulusal Olimpiyat Komitesinden 6000'den fazla sporcunun katılımıyla gerçekleşecektir. Avrupa Oyunları; Asya Oyunları, Pan Amerikan Oyunları, Afrika Oyunları ve Pasifik Oyunlarından sonra başlatılan dördüncü kıtasal oyundur. 2015 itibarıyla her kıtanın Olimpik gelenekte kıtasal oyunları olmuş olacaktır.

Avrupa Gençlik Olimpiyat Festivali (EYOF) "Tiflis 2015"

51. EYOF gelecek yıllarda Gürcistan'da gerçekleşecek birçok spor etkinliğinden bir tanesidir. EYOF programı 9 spordan oluşur: judo, tenis, artistik jimnastik, bisiklet, atletizm, yüzme, voleybol, hentbol ve basketbol. 49 ülkeden yaşları 14 ile 18 arasında değişen 3800 sporcu festivale katılacaktır. Tiflis Şehrinin altyapısı Avrupa standartlarına uygun olarak yenilenmektedir ve "Sporcu Köyü" kurulmaktadır. Bu boyuttaki spor düzenlemelerinin ülkenin ekonomisinin sürdürülebilir gelişimine katkı sağlaması beklenmektedir. Aynı zamanda ülkenin görünürlüğünü ve popülerliğini ve turist akışını önemli ölçüde arttırması beklenmektedir. Turizmin, Gürcistan ekonomisinin ana bileşenlerinden biri olduğuna da değinilmelidir.

V. KEİ ÇERÇEVESİNDE İŞBİRLİĞİ

52. Son zamanlara kadar spor alanında işbirliği hususu KEİ'de işbirliği konularından biri değildi. KEİ Dönem Başkanlığını yapan Bulgaristan Başkanlığı, müzakere başlatmak, ulusal gençlik politikalarında fikirlerin paylaşımı, bölgesel düzeyde gençlik meselelerinin çözümü, sporun finansal ve ekonomik yönlerini ve ekonomi, istihdam üzerindeki etkisini keşfetmek adına, gençlik ve sporu 2014 senesi Ocak ayında KEİ insani temaslarla ilgili işbirliği alanlarından biri olarak tanıtmıştır. Bu gayeyle, "Üye Ülkelerin Gençlik ve Spordan Sorumlu Bakanlarının Bölgede Genç İşbirliğini Teşvik ve Sporun Ekonomik Büyüme ve İstihdama

Katkısı üzerine Ortak Deklarasyon"u kabul edildiği KEİ'ye üye ülkelerin gençlik ve spordan sorumlu ilk bakanlar toplantısı, 2014 senesinin Nisan ayında Varna'da gerçekleştirilmiştir. Ortak deklarasyon spor alanında aşağıdaki hükümleri içermektedir:

- Karşılıklı menfaat ve faydaya dayalı spor politikalarıyla uzun vadeli ve verimli spor işbirliklerini teşvik etmek;
- Sporun sosyal ve ekonomik öneminin çok daha iyi anlaşılması için sosyal işler, gençlik, spor, istihdam ve ekonomik konulardan sorumlu kamu kuruluşları arasındaki sektörler arası etkin işbirliğini teşvik etmek;
- Sporun tüm potansiyelini kullanarak büyüme, istihdam, beceri gelişimi ve sosyal uyuma ivme kazandıran deneyimleri ve en iyi uygulamaları ulusal ve bölgesel politika gelişimi bağlamında paylaşmak;
- gençlik ve spor alanındaki irtibatları paylaşarak, bölgesel spor faaliyetleri düzenleyerek, sivil toplumun katılımıyla bu alanlarda yaratıcı projeler geliştirerek ve sosyal katılım için fırsatlar sağlayarak KEİ bölgesinde işbirliğini arttırmak.

53. Tüm KEİ çalışma grupları, Bakanlık Deklarasyonu hükümlerini uygulama amacıyla gençlik ve spor meselelerini kendi gündemlerine alma olanaklarını değerlendirmişlerdir. Çalışma gruplarının çoğunluğu gençlik ve spor meselelerini sonraki toplantılarda gündeme almayı kabul etmişler, bir kısmı da (Enerji ÇG, Kültür ÇG) gelecekte değerlendirmek üzere somut fikirlere ve önerilere geçmiştir.

54. KEİ'nin mevcut Moldova Dönem Başkanlığı, "KEİ Ülkelerinin Profesyonel Spor Organlarında Yönetişim" üzerinde bir atölye çalışmasını düzenleme önerisi dahil olmak üzere gençlik ve spor hususunu gündeminde tutmuştur.

Karadeniz Oyunları

55. İlk Karadeniz Oyunları, Türkiye'nin KEİ Başkanlığında 2007 senesinde Türkiye'nin Karadeniz sahil şehirlerinde yapılmıştır. Bu etkinlik KEİ ülkelerinin bir araya gelerek başarılı sosyal etkinliklere katkıda bulunabileceğini göstermiştir. Etkinlik, ayrıca, kişiler arası temasın takdir edilmesi ve KEİ içerisinde başka alanlara da işbirliği potansiyelinin yansımaları açısından da bir vesile olmuştur.

56. Etkinliğin tarihi, ilk Karadeniz Spor Oyunları Statüsünün Bulgaristan, Gürcistan, Moldova, Romanya, Rusya, Türkiye ve Ukrayna tarafından imzalandığı 1997 tarihine kadar uzanır. Birçok objektif nedenden dolayı uzun bir süre devam eden bir durgunluktan sonra, bölgedeki ülkeler oyunlara yeniden ilgi göstermişlerdir. 2006 senesinde tüm KEİ üye ülkelerinin bu girişime katılmaları gerektiğin karar verilmiş ve nihayetinde yeni statü KEİ Üye Ülkeleri Spordan Sorumlu Bakanları tarafından imzalanmıştır.

57. Üye ülkelerin bu spor etkinliğinin tertiplenmesini devam ettirmeye ve desteklemeye istekli oldukları sürece bu girişimin yenilenmesi yeniden gerekli görülmektedir.

VI. NİHAİ TESPİTLER

58. Sporun sosyal ve ekonomik işlevinin güçlendirilmesi ve büyümenin, istihdamın ve beceri gelişiminin teşviğinde tüm potansiyelinin kullanılabilmesi için KEİ ülkelerinde spor alanında işbirliğinin gelişmesi gerekmektedir. KEİ çerçevesinde sporda işbirliğinin başlangıcı olması adına deneyimlerin ve iyi uygulamaların paylaşımı gerekli olacaktır.

59. Sporun, KEİ üye ülkelerinin politikalarına, aksiyonlarına ve programlarına bir sosyal katılım aracı olarak, potansiyeli daha iyi kullanılabilir. Bu, özellikle dezavantajlı alanlarda iş yaratılması, ekonomik büyüme ve canlandırmada sporun katkısını içermektedir. Kadınlar, engelli insanlar ve göçmenler gibi hassas nüfus gruplarına hususi özen gösterilmelidir.

60. Spor, dinamik ve hızlı büyüyen bir sektördür ve hem şehir merkezlerinde hem kırsal alanlarda yerel ve bölgesel büyümede bir araç görevi görebilir. Spor, turizmle olan sinerjisi sayesinde altyapının iyileştirilmesini canlandırabilir ve KEİ bölgesine turist akışını arttırabilir.

61. Ana spor etkinliklerinin yerel, bölgesel ve ulusal ekonomiye kayda değer girdileri vardır. Bu etkinlikler, dolayısıyla sosyal sektördeki de dahil olmak üzere yeni hizmetlerin yürürlüğe konulması ve geliştirilmesi konusunda bir zemin oluşturabilir. Bu etkinlikler, çalışma koşullarından eğitime; topluluk gelişiminden sağlığa kadar sosyal ihtiyaçları karşılayan, sosyal uyumu genişleten ve güçlendiren yeni stratejiler, kavramlar, fikirler ve organizasyonlar olabilir.